

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 647/2021
15.06.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Драгана Аћимовића, Веска Крстајића, Биљане Синановић и Радмиле Драгичевић Дичић, чланова већа, са саветником Весном Веселиновић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због продуженог кривичног дела тешка крађа из члана 204. став 1. тачка 1. у вези члана 33. и члана 61. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног, адвоката Душана Стојановића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Лозници К 382/17 од 07.12.2020. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 166/21 од 17.03.2021. године, у седници већа одржаној дана 15.06.2021. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Лозници К 382/17 од 07.12.2020. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 166/21 од 17.03.2021. године, у односу на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) Законика о кривичном поступку, док се захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног у преосталом делу **ОДБАЦУЈЕ** као недозвољен.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лозници К 382/17 од 07.12.2020. године, окривљени ББ и окривљени АА, оглашени су кривим због продуженог кривичног дела тешка крађа из члана 204. став 1. тачка 1) у вези члана 33. и члана 61. КЗ и осуђени и то окривљени ББ, на казну затвора у трајању од једне године и шест месеци а окривљени АА на казну затвора у трајању од шест месеци. Оштећени су упућени да у парници остварују своје имовинскоправне захтеве. На основу члана 264. ЗКП, окривљени су ослобођени обавезе плаћања паушала и трошкова кривичног поступка. Окривљени су обавезани да солидарно накнаде трошкове кривичног поступка Основном јавном тужилаштву у Лозници који су настали пред тим органом по основу вештачења, тако што ће уплатити износ од 4.733.035,00 динара у року од 60 дана по правноснажности пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1 166/21 од 17.03.2021. године, одбијене су као неосноване жалбе окривљеног ББ и његовог браниоца и браниоца окривљеног АА, а првостепена пресуда је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљеног АА, адвокат Душан Стојановић, због повреде закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд побијане пресуде укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење или да исте преиначи тако што ће окривљеног ослободити од оптужбе да је извршио предметно кривично дело.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Републичком јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП и, у седници већа коју је одржао без обавештења Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство не би било од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио је списе предмета са правноснажним пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет па је након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Указујући на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, бранилац окривљеног АА, у захтеву за заштиту законитости истиче да се побијане правноснажне пресуде заснивају на незаконитом доказу-записнику о саслушању осумњиченог ББ ПУ Шабац, ПС Лозница дана 26.01.2017. године. У вези са тим бранилац у захтеву наводи да из извештаја ПУ Шабац ПС Лозница Ку 5018/2017 од 30.01.2017. године, произлази да су полицијски службеници Одељења криминалистичке полиције ПУ Шабац, по одобрењу Основног јавног тужиоца у Шапцу, донели решење о задржавању у трајању до 48 часова, због постојања основане сумње да је окривљени у периоду од новембра 2016. године до јануара 2017. године извршио више кривичних дела тешка крађа из члана 204. КЗ на подручју града Шапца, тако да је окривљени лишен слободе због других кривичних дела, а не због кривичног дела које је било предмет поступка пред Основним судом у Лозници, након чега је према окривљеном дана 27.01.2017. године од стране судије за претходни поступак Основног суда у Шапцу одређен притвор. Међутим, у спорном записнику, ПУ Шабац ПС Лозница Ку 5018/17 од 26.01.2017. године, означено је да је обављено саслушање ББ од стране полицијских службеника у Лозници, у просторијама ПУ Шабац, по одобрењу заменика Основног јавног тужиоца у Лозници и да је „грађанину током прикупљања обавештења саопштено да се од тог момента сматра осумњиченим“, иако ББ од тренутка лишења слободе због постојања основане сумње да је извршио друго кривично дело у процесном смислу није могао имати статус грађанина већ статус притвореног лица, због чега се, према ставу одбране наведено саслушање није могло извести под условима из члана 289. ЗКП, који између осталог подразумевају претходно позивање лица ради прикупљања обавештења, што је у овом случају изостало. Стога се, према наводима захтева, у датој процесној ситуацији, када је ББ био лишен слободе по другом основу, радња његовог саслушања у погледу извршења кривичног дела на територији Лознице, могла обавити тек по одобрењу судије за претходни поступак, након што је према њему одређен притвор, с обзиром на то да је било у питању прикупљање обавештења о сасвим другом кривичном делу. Према наводима захтева, наведени доказ је незаконит и из разлога што је суд исти прочитао на главном претресу супротно одредби члана 406. став 1. тачка 5) ЗКП, без образложења због чега је овај доказ изведен на такав начин, чиме је одбрани ускраћена могућност да се о истом изјасни.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Врховни касациони суд оцењује као неосноване из следећих разлога:

Према одредби члана 289. став 2. ЗКП, ако полиција у току прикупљања обавештења оцени да позвани грађанин може бити сматран осумњиченим, дужна је да га одмах поучи о правима из члана 68. став 1. тачка 1) и 2) тог законика и о праву да узме браниоца који ће присуствовати његовом саслушању, док је одредбом става 3. истог члана прописано да ће полиција о поступању у смислу одредби става 1. и 2. тог члана, без одлагања обавестити надлежног јавног тужиоца, који може обавити саслушање осумњиченог, присуствовати саслушању или саслушање поверити полицији.

Одредбом члана 294. став 1. ЗКП, прописано је да лице ухапшено у складу са чланом 291. став 1. и члана 292. став 1. тог законика, као и осумњиченог из члана 289. став 1. и 2. Законика, јавни тужилац може изузетно задржати ради саслушања најдуже 48 часова од часа хапшења, односно одазивања на позив. Ставом 2. наведеног члана, прописано је да о задржавању јавни тужилац или по његовом одобрењу, полиција одмах, а најкасније у року од два часа од када је осумњиченом саопштено да је задржан доноси и уручује решење, док је ставом 5. наведеног члана прописано да осумњичени мора имати браниоца чим орган поступка из става 2. тог члана донесе решење о задржавању.

Из списка предмета произлази да је решењем Полицијске управе Шабац, Одељења криминалистичке полиције Ку 34/17 од 26.01.2017. године по одобрењу Основног јавног тужиоца у Шапцу, окривљеном ББ на основу члана 294. став 1. и 2. у вези члана 289. став 1. и 2. ЗКП, одређено задржавање у трајању до 48 сати, које се има рачунати од 26.01.2017. године од 5,00 сати када је ухапшен, односно када се одазвао на позив, због постојања основане сумње да је у периоду од новембра 2016. године до јануара 2017. године, на подручју града Шапца извршио више кривичних дела тешка крађа из члана 204. КЗ, да је окривљеном истог дана у 6,30 часова саопштено да је према њему примењена мера задржавања и да му је решење о задржавању одмах уручено – у 6,40 часова. Како је Основни јавни тужилац у Лозници, саслушање осумњиченог ББ, поверио полицији у смислу члана 289. став 3. ЗКП, осумњиченом је решењем Полицијске управе Шабац Ку 5018/17 од 26.01.2017. године постављен адвокат Раде Јовановић за браниоца по службеној дужности, које решење је осумњиченом уручено истог дана у 11,55 часова.

У записнику о саслушању осумњиченог ББ у предистражном поступку од 26.01.2021. године, констатовано је да је грађанину током прикупљања обавештења саопштено да се од тог момента сматра осумњиченим, након чега је окривљени пристао да да исказ у присуству браниоца по службеној дужности, Радета Јовановића, да је потом поучен о својим правима из члана 68. ЗКП, те да је изнео одбрану након обављеног поверљивог разговора са браниоцем, затим да је саслушање започето у 12,00 часова и завршено у 13,35 минута, као и то да на овај записник ни окривљени, а ни његов бранилац нису имали примедби.

Из напред наведеног произлази, да је полиција дана 26.01.2017. године у току прикупљања обавештења оценила да позвани грађанин – ББ, може бити сматран осумњиченим, након чега је према њему у смислу члана 294. став 1. и 2. у вези члана 289. став 1. и 2. ЗКП, одређена мера задржавања ради саслушања, тако да окривљени ББ у време саслушања од стране полиције није имао својство притвореника и следствено томе за обављање радње саслушања, а насупрот наводима захтева, није

било неопходно одобрење судије за претходни поступак. При томе је без значаја навод браниоца да је окривљени лишен слободе, односно задржан по другом основу и због других кривичних дела, а не због оног које је било предмет овог кривичног поступка, имајући у виду да су овлашћена службена лица полиције поступала у складу са одредбама члана 289. ст.2. и 3. ЗКП, и да је доказна радња саслушања осумњиченог ББ спроведена на законит начин, тако да записник о саслушању окривљеног у полицији од 26.01.2017. године у смислу члана 289. став 4. ЗКП, није морао бити издвојен из списка и могао се користити као доказ у кривичном поступку.

Поред наведеног, Врховни касациони суд налази да записник о саслушању осумњиченог ББ, ПУ Шабац, ПС Лозница, Ку 5018/17 од 26.01.2017. године на главном претресу није прочитан на основу члана 405. став 1. тачка 5) ЗКП, с обзиром на то да кривични поступак у односу на окривљеног ББ није раздвојен, нити је окончан правноснажном осуђујућом пресудом у којим ситуацијама се наведена одредба примењује, већ је у односу на њега и окривљеног АА, вођен јединствен кривични поступак у коме су изведени сви докази обухваћени оптужним актом јавног тужиоца, па и одбрана окривљеног ББ из предистражног поступка, када је признао извршење кривичног дела које му се ставља на терет, а од које одбране је одступио у исказу датом на главном претресу опозивајући своје признање, у којој ситуацији је суд био овлашћен да у смислу члана 86. став 4. ЗКП, окривљеног позове да изнесе разлоге зашто је дао различите исказе, односно зашто је опозвао признање, те да раније дат исказ у доказном поступку на главном претресу прочита применом члана 397. став 4. ЗКП, што је у конкретном случају и учињено.

Дакле, по оцени овог суда записник о саслушању окривљеног ББ у ПУ Шабац, ПС Лозница Ку 5018/17 од 26.01.2017. године ни сам по себи нити по начину прибављања није у супротности са одредбом ЗКП и следствено томе исти не представља незаконит доказ који у смислу члана 84. ЗКП није могао бити коришћен у кривичном поступку, због чега су оцењени као неосновани наводи захтева браниоца окривљеног АА, да је побијаном правноснажном пресудом на штету окривљеног учињена повреда поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП.

У осталом делу, бранилац окривљеног АА, у захтеву за заштиту законитости указује на повреду одредбе члана 395. ЗКП истицањем да до окончања поступка нису прихваћени предлози одбране да се изврши увид у означене списе предмета Основног суда у Лозници, односно да се прибави извештај од Служби јавне безбедности Зворник, на околности расписивања потернице за окривљеним АА, а због ког разлога у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП није дозвољено подношење овог ванредног правног лека окривљеном преко браниоца, због повреде закона. Стога је у овом делу захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног оцењен као недозвољен.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 491. став 1. и члана 487. став 1. тачка 2) ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

**Записничар - саветник
Весна Веселиновић,с.р.**

**Председник већа - судија
Бата Цветковић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић